

Viite: JET Oy, Pilvi-, Mato- ja Kuohunsuon turvetuotantoalueiden ympäristöluvan lupamääräysten tarkistaminen ja Matosuon uuden alueen ympäristölupa, Sonkajärvi

Dnro ISAVI/28/04.08/2012. Toinen kuuluttaminen.

MUISTUTTAJAT JA VAATIMUSTEN ESITTÄJÄT
Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry (ILYY)
Iisalmen luontomuseo, Kirkkopuistonkatu 9, 74100 IISALMI
iisalmi.luontomuseo@gmail.com
p. 017-818 387, 0407212618
Y-tunnus 0758532-0

Muut asianosaiset on lueteltu allekirjoitussivulla. Yhteystahona toimii Luontomuseo.

Lyhenteet: YSL = ympäristönsuojelulaki. VHL = vesienhoitolaki.

ILYY toistaa aiemmin lausutun (24.9.2012). Yhdistys on perehtynyt sekä asiakirjoihin että alueen purkuvesiin, ja tekee seuraavat johtopäätökset ja vaatimukset.

1. **Laajennusalueet kuormittaisivat oleellisesti vesistöjä.** Tämä yhdessä entisen alueen kanssa aiheuttaisi merkittävää alapuolisen vesistön pilaantumista tai sen vaaraa. Laajennus on hylättävä näillä hakemusnäytöillä.

2. **Päivityshakemus ei ole näillä tiedoilla ja puhdistusjärjestelyillä hyväksyttävissä.**

Päästötietoja on tarkennettava lisäselvityksillä eli mistä aiheutuu yhteiskuormitusta muualta valuma-alueelta (kuten Talvivaara Sotkamo Oy:n kulkeutumista).

3. **Jatkotoimitarpeet: Jälkikäytöstä, laajennuksesta ja päivittämisestä esitetyt näytöt vaativat täydentämistä lupaharkintaa varten.** Ennen luparatkaisua kuuluu selvittää:

- a) missä määrin elohopeaa päätyy purkuvesiin partikkelimaisen ja liukoisen humuksen mukana
- b) kuinka tehostettaisiin humuksen kiinniotta
- c) kuivatusvesien laatua on tarkennettava ennen kuin lupapäivityksen voi ratkaista, esimerkiksi kuinka nykyisen lupa-alueen ojapinnat ja mineraalimaakontaktit siirtävät happamuutta ja metalleja, kuten rautaa
- d) kuinka hakija vähentää Matosuon vanhan alueen kuormitusta Haapajärven Pienlahteen ("Matosuon turvetuotantoalueen muutossuunnitelma; leimattu 30.10.12 ISAVI:ssa).

Tarkemmat perustelut:

1. Laajennusalue on hylättävä, mm. sijainnin, rinteisyyden ja esitetyn vesienkäsittelyn vuoksi. Ehdotetulla menettelyllä ei voida riittävästi poistaa alapuoliseen vesistöön kohdistuvia haittoja vesistön tila huomioon ottaen. Yhteisvaikutus vesiin on liian suuri jo tällä hetkellä. Lisäkuormitusta ei voi sallia. Orgaanisen aineen kasvu johtaa happiongelmiin ja rehevöitymishaittoihin. Humus- ja kiintoainepitoisuuksien jatkuminen olisi niin merkittävää, että se altistaa rehevöitymiselle, ja erityisesti limalevien runsastumiselle rannoilla. Tämä haittaa oleellisesta loma- ja virkistyskäyttöön kaavoitettujen rantojen käyttöä - ja kaavoituksen vastaisesti. Lupaharkinta ei saa perustua vain vedentilaluokkaan, vaan näissä olosuhteissa lupaehtojen tulee olla tiukemmat. Laajennuksen kieltäminen on tärkein kuormitusta vähentävä toimi.

2. Lupapäivityksen tärkein tehtävä on supistaa tuotantoalaa turpeensyvyyspisteiden perusteella. Jos turpeenotto jatkuisi haetussa laajuudessa, se kuormittaisi liikaa vesistöjä. Siirtyminen maatuneimpiin kerroksiin (verrattuna lupaviraston päätökseen) aiheuttaa väistämättä oleellisesti suurempaa päästöä pinta-alaa kohti. Siksi päästöt vesistöön kasvavat, vaikka kenttiä jää pois käytöstä. Hakemuksen tueksi esitetyt laskelmat eivät ole luotettavia edes suuruusluokaltaan.

Vaikutukset on suhteutettava vesistöjen kuormitustilanteeseen. Turvekenttien ja huonosti toimivien valutusenttien aiheuttama kuormitus nostaa ravinnetasoa ja voimistaa Haapajärven rehevöitymistä, ja muutenkin vähentää virkistyskäyttöarvoa. Mikäli lupamääräyksiä ei tiukenneta, se jatkaa päästöjä, jotka kuormittavat Nurmijokea. Samoin tuotannon jatkuminen vaikeuttaisi vesienhoidon tilatavoitteiden saavuttamista. Nurmijoen tilan huononeminen aiemman käytön seurauksena on aiheuttanut pitkäkestoista tai osin pysyvää haittaa. Nykyistä lupatasoa tulee tiukentaa, myös purkuvesien haitta-alueen rajaamiseksi.

3. Hakemus on yhä oleellisesti puutteellinen mm. sen määrittämiseksi

- kuinka haittavaikutuksia, kuten happamoittavaa vaikutusta vähennetään tehokkaasti
- kuinka BAT ja BEP otetaan käyttöön eristysvesien käsittelyssä
- miten päästöjä tulisi tarkkailla, huomioiden koko lupa-alueen kuivatusvedet
- kuinka lupa-alueella valmistellaan vesistöhaitattomaan loppukäyttöön
- mitä toimia tulisi tehostaa ELY:n tarkkailupöytäkirjojen johdosta

Tiedot ja näytteenotto, joilla määritetään irtautuvan humuksen kokonaismäärää, ovat riittämättömiä lupamääräysten tarkentamiseen. Hakijan väite kuormituksesta alapuoliseen vesistöön on heikko teoreettinen arvio, ilman seuraavia kuormitusmuotoja:

- i) humus- ja kiintoainemäärien suuria huuhtoumia eristysojista!
- ii) pintavalutus ei pure etenkään humukseen.

Siksi hakijan ilmoittamat bruttopäästöt purku-uomiin ovat yli vesistöjen kohtuullisen kuormitustason.

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa (YSL 43 §) ei ole hakemuksessa esitetty lähivesistöjen tilasta huolimatta. Käytössä tulee olla ns. ympäristön kannalta parhaan käytännön periaate (BEP), jolloin pitää huomioida myös mahdollisuudet t o i s e n laiseen toimintaan. Hakija ei ole riittävästi selvillä toimintansa vaikutuksista ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista, YSL 5 §.

Iisalmen Luonnon Ystävien yhdistys ry:n puolesta

Iisalmessa 24.2.2013

Jarmo Yliluoma, puheenjohtaja

Pertti Kaarakainen, rahastonhoitaja

Muut muistuttajat ja vaatimusten esittäjät vaikutusalueelta

Sonkajärvellä 24.2.2013

Raimo Pehkonen

Tölpäsenlahdentie 71

Jyrkkä, Sonkajärvi